

SPØRGEGUIDE

Vi stiller hele siden spørgsmål uanset, hvor vi er, og hvem vi er. De spørgsmål vi stiller, afhænger af formålet med den enkelte samtale, og der er ingen rigtige og forkerte spørgsmål. Men det kan være en fordel at være bevidst om forskellige spørgsmålstyper, så man sikrer den mest hensigtsmæssige dialog.

Helt grundlæggende kan man skelne mellem to hovedspørsmålstyper: de lineære spørgsmål og de cirkulære spørgsmål. Inden for begge kategorier stilles både åbne og lukkede spørgsmål. Det afhænger af konteksten, hvorfor der også er overlap. Det vigtigste er ikke, hvilken kategori spørgsmålene hører under, men hvad der virker i situationen.

LINEÆRE SPØRGSMAÅL

Er gode, når man har en problemstilling og ønsker at komme ind til sagens kerne, få en forklaring og afdække en situation, er interesseret i årsag og virkning. Eksempler på spørgsmål kunne være: Hvad gjorde I? Hvad skete der så efterfølgende? Hvad sagde hun så? Hvad skete der så? Hvem kan hjælpe dig? Hvad er næste skridt?

CIRKULÆRE SPØRGSMAÅL

Er gode, når man vil undersøge sammenhænge, mønstre og relationer. Eksempler på spørgsmål kunne være: Når han siger sådan, hvordan påvirker det så dig? Hvis man spørger de andre i gruppen, hvad vil de så sige? Hvad tror du, din mor siger til det? Hvordan ved du, det lykkes?

ÅBNE SPØRGSMAÅL

Er gode til at åbne og skabe refleksion. De indledes oftest med hvad, hvor, hvordan eller hvem, og derfor kan man **ikke** svare ja eller nej på dem. Eksempler på åbne spørgsmål er: Hvad tænker du om det? Hvordan oplevede du det? Hvor er det præcis, du oplever det? Hvad ønsker du dig? Hvor gør det ondt? Hvordan har du det?

Andre eksempler kunne være: Kan du sætte lidt flere ord på? Prøv om du kan finde nogle eksempler fra noget du tidligere har oplevet. Fortæl lidt mere.

Husk, at spørgsmål, der indledes med hvorfor kan skabe mere argumentation end refleksion, fordi de kan opfattes som mere anklagende. Hvorfor skal jeg sige det igen og igen? Hvorfor bliver du ved? Hvorfor hører du ikke efter?

LUKKEDE SPØRGSMAÅL

Spørgsmål, man kan svare ja og nej til. De er gode, hvis man vil have afklaret eller afgrænset noget. Dvs. stiller man lukkede spørgsmål, kan man ikke forvente, at der kommer så mange ord, eller at de skaber samme refleksion, som de åbne spørgsmål. Eksempler på lukkede spørgsmål: Har du haft en god dag i skolen? Var det en god koncert? Er din ven hjælpsom? Gør det ondt i maven?

HYPOTETISKE SPØRGSMAÅL

Er gode, hvis man er låst fast i en situation eller har svært ved at finde på noget at sige. De er samtidig gode til at udforske drømme, forestillinger, overbevisninger mv., fordi de giver mulighed for at betragte sin situation, sig selv, en udfordring eller andet udefra, ligesom man ikke føler sig så bundet og forpligtet.

Eksempler kunne være: Hvis det nu handlede om en anden, hvad tror du så, hun ville gøre? Hvis du nu skulle finde på to andre muligheder, hvad kunne det så være? Hvis du selv kunne vælge, hvad foretrækker du så?

VIL DU VIDE MERE?

Hvis du vil læse mere om spørgsmålstyper, så er Karl Tomms en relevant kilde. Han arbejder grundlæggende med 4 forskellige spørgsmålstyper, som han har opsat i en model. Der findes utallige udgaver på nettet.